

Присвячуються 300 річчю
від дня народження Г.С. Сковороди

5th International conference of young sciences

KHARKIV FORUM OF NATURAL SCIENCES

П'ята міжнародна конференція молодих учених

ХАРКІВСЬКИЙ ПРИРОДНИЧИЙ ФОРУМ

19-20 травня 2022 р.

Харків 2022

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Факультет природничої, спеціальної і здоров'язберезувальної освіти
Поморська академія у Слупську «Інститут біології і наук про землю»
Вроцлавський університет, Польща
Грайфсвальський університет (м. Грайсфальд, Німеччина),
Факультет державної політики, Сілезький університет в Опаві (Чехія)
Національний природний парк «Гомільшанські ліси»,
ГО «Українське ентомологічне товариство»**

До 300-річчя з дня народження Г. С. Сковороди

**П'ЯТА МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ
ХАРКІВСЬКИЙ ПРИРОДНИЧИЙ ФОРУМ**

19-20 травня 2022 р.

(електронне видання)

Затверджено редакційно-
видавничою радою Харківського
національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
протокол № 4 від 18.05.2022 р.

Харків – 2022

УДК 502|37.091.3:613

Редакційна колегія: Бойчук Ю. Д., д. пед. н., професор, член-кореспондент НАНПУ України; Іонов І. А., д. с.-госп. н, професор, член-кореспондент НААН України; Леонтєв Д. В., д. б. н., професор; Чаплигіна А. Б., д.б.н., професорка; Перетяга Л. Є., д.пед.н. професорка; Комісова Т. Є., к.б.н., доцент, професорка кафедри анатомії і фізіології людини імені проф., д.м.н. Я. Р. Синельнікова; Твердохліб О. В., к.б.н., доцент; Сидоренко О. В., к.т.н., доцент; Галій А. І., к.б.н., доцент., Кратенко Р. І. к.б.н., доцент.

П'ята міжнародна конференція молодих учених: Харківський природничий форум (19-20 травня 2022 р., м. Харків): збірник тез. – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. – 277 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 5 від 18 травня 2022 р.

У збірці представлено матеріали науково-практичної конференції метою якої було об'єднання молодих науковців з країн Центральної та Східної Європи для обміну досвідом та натхненням, проведення плідних дискусій та налагодження сталого співробітництва у галузі природничих наук та освіти. Представлені роботи висвітлюють сучасний стан та перспективи розвитку природничої науки і освіти та присвячені актуальним проблемам сучасної біології, хімії, педагогіки, спеціальної психології та педагогіки здоров'язбереження.

©Харківський національний
педагогічний університет імені
Г. С. Сковороди

Козак Р.С., Науменко Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ З ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ ДО ШКОЛИ	122
Коваленко В. Є. РІВНІ СФОРМОВАНOSTI КОГНІТИВНО-УСВІДОМЛЮВАЛЬНОГО КОМПОНЕНТА СОЦІАЛІЗОВАНОСТІ ШКОЛЯРІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ.....	125
Логвінова Ю.С., Науменко Н.В. РЕАЛІЗАЦІЯ СЕНСОРНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗПР В НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	128
Матяш О.М., Перетяга Л.Є. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ У ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ	131
Медведська О. П., Щербак І. М. РАЦІОНАЛЬНЕ ХАРЧУВАННЯ ЯК ОСНОВА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МОЛОДІ	133
Парасюк І.Ф. МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ	135
Потапчук М.М. ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ	136
Радченко Я. А., Перетяга Л.Є. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ	138
Ракульцева М., Перетяга Л.Є. КОРЕКЦІЯ МОВЛЕННЄВО-РУХОВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАЙКАННЯМ У ПРОЦЕСІ ЛОГОРИТМІЧНИХ ЗАНЯТЬ	140
Смірнова В.К., Гончаренко М.С. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТИФЛОПЕДАГОГІКИ В УКРАЇНІ	144
Старікова Г.В. ПРИЧИНИ ЗМЕНШЕННЯ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РИНОЛАЛІЄЮ	147
Твердохліб І.І., Коваленко В.Є. ПОЛЬСЬКИЙ ДОСВІД СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	148
Тютюнник В.В., Савченко В.В., Кришталь А.І., Щербак І.М. ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	152
Туріщева Л.В. ФОРМУВАННЯ ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ ПРИ НАПИСАННІ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	153
Швидка Д.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВНИХ ВМІНЬ БАТЬКІВ У СІМ'ЯХ, ДЕ ВИХОВУЮТЬ ДИТИНУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ	155
Якуба Л.С. (ORCID iD: 0000-0003-0632-8384) ФОРМУВАННЯ УСВІДОМЛЕННЯ МОВЛЕННЯ ПІД ЧАС СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОРОСЛОГО ТА ДИТИНИ З РИЗИКОМ ВИНИКНЕННЯ АЛАЛІЇ	156

В своїй роботі логопеди активно використовують артикуляційну гімнастику, яка є важливою частиною логокорекції. Робота кропітка, проводиться кожного дня. Інтерес у дітей вгасає. Але на допомогу стануть саме інноваційні технології з використанням казкових сюжетів, віршів, казкових героїв. Артикуляційну гімнастику можна поєднати з рухами рук.

Біоенергопластика – новий і цікавий напрямок у роботі з розвитку мовлення дітей, направлений на сумісні рухи рук і артикуляційного апарату, включає в себе три поняття: біо – людина, енергія – сила, пластика – рух. Завдяки вправам біоенергопластики у дитини покращується кровообіг, при цьому зміцнюються м'язи, розвивається дрібна моторика рук і відповідно мова.

Використання **інформаційних технологій** під час логопедичних занять підвищує мотивацію, так як можна дібрати різні варіанти подання інформації, які викликають інтерес, розвивають творчі здібності, позитивно впливають на різні сторони мови, активізують вищі психічні функції. Розвиток та розширення інформаційного простору спонукає логопедів освоювати нові незвідані простори. Логопеди-новатори якісно працюють онлайн з дітьми-логопатами.

Сьогодні життя вимагає нових підходів до вирішення питань. Зараз в період війни діти перемістилися до інших регіонів України, виїхали за межі країни, але можуть долучатися до занять з логопедом у будь-якому форматі за місцем тимчасового проживання. Гарна, чиста мова – це наша зброя, адже: «Мова – це доля нашого народу, і вона залежить від того, як ревно ми всі плакаємо їй» (О.Гончар). [5].

Список використаних джерел

1. Березюк В. С., Рудік О. А. Інноваційні технології в ДНЗ. Х. : Вид. група «Основа», 2017. – 224 с.
2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник / І.Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
3. Попова О. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні у ХХ столітті / О. Попова. – Харків : ОВС, 2001. – 256 с.
4. Шрагіна Л. І. Проблема психології творчого уявлення в роботі Т. Рібо "Творча уява" / Л. І. Шрагіна // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Психологія. – 2013. –Т№ 1065, Вип. 52. – С. 76-79. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPC_2013_1065_52_18
5. Вислови про мову – Режим доступу: <https://smr.gov.ua/uk/dovidka/pravilno-govorimota-pishemo/390-vislovi-pro-movu.html>

Медведська О. П., Щербак І. М. РАЦІОНАЛЬНЕ ХАРЧУВАННЯ ЯК ОСНОВА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ МОЛОДІ

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

На сьогодні велика кількість молоді страждає від малорухомого способу життя, хронічних захворювань (цукровий діабет, гастрит, хвороби серцево-судинної системи), зайвої ваги, ці негативні моменти можна виправити здоровим способом життя, а саме однією із складових – раціональним харчуванням.

Раціональне харчування – один із головних факторів, який має велику значимість для організму. Завдяки саме правильному харчуванню визначається здоров'я людини, її сили, стан, працездатність, настрої, та якість життя. До основних складових їжі входять білки, жири, вуглеводи, вітаміни та мінеральні речовини – які є основою раціонального харчування. З білками тісно пов'язані усі життєві процеси в організмі. Основні функції білків – будівельна, енергетична, каталітична та ін. З

жирами до організму потрапляють певні вітаміни, жирні кислоти. Основні функції жирів: енергетична, запасна, захисна. Вуглеводи відіграють важливу роль у харчуванні людини як основне енергетичне джерело. Вітаміни – це важливі для організму людини речовини, які потрібні для нормального функціонування організму. Основна кількість надходить в організм в їжу. Поєднавши збалансоване харчування та фізичні навантаження, ми отримуємо високий рівень здоров'я. Неправильне харчування може призвести до багатьох проблем із здоров'ям: ослаблення імунітету, погіршення настрою, та зниження продуктивності людини, а також хвороби, які пов'язані з проблемами шлунково-кишкового тракту, які можуть перейти у хронічні захворювання, наприклад гастрит [1].

Один із важливих елементів правильного харчування є бажана відмова надходження в організм вільних цукрів, вони додаються до харчових продуктів або газованих напоїв, та усі цукри, які природно містяться в меді, сиропі, фруктах. Дані вказують на те, що вільних цукрів в організм людей не повинно бути більше ніж 10% від сумарної . Надлишкові калорії від харчових продуктів і газованих напоїв може призвести до швидкого набору ваги, що призводить до ожиріння. Надходження до організм вільного цукру можна скоротити: потрібно намагатись обмежити споживання харчових продуктів і напоїв з високим вмістом цукру.

У стратегії з харчування, фізичної активності і здоров'я (2004 р.) були викладені рекомендації ВООЗ для населення щодо здорового раціону харчування. Основою цих рекомендацій складають такі складові: намагатись підтримувати енергетичний баланс й забезпечення оптимальної маси тіла; зменшувати надходження енергії за рахунок вживання жирів і переводити споживання з насичених жирів і транс-жирних кислот на ненасичені жири; збільшити вживання фруктів, овочів та інших рослинних продуктів, включаючи цільне зерно й горіхи.

Особливе значення для здоров'я людини є правильний режим харчування, який повинен включати регулярні прийоми їжі упродовж дня, включаючи сніданок. Споживання їжі вранці пов'язане з тим, що людина упродовж дня буде менше споживання їжі, і можливість більше контролювати свою масу тіла. Отже, сніданок – найголовніший прийом їжі за день, який забезпечує ситість та запобігає переїданням впродовж дня. Окрім того, вживання сніданку пов'язано з тим, що знижується в сироватці крові рівень холестерину та ліпопротеїнів [2].

Одна із проблем неправильно харчування це ожиріння. За статистикою, я можу сказати що у більшій частини людей, які страждають на ожиріння, воно виникає внаслідок систематичного переїдання, та у 30% ожиріння пов'язане із порушеннями обмінного процесу в організмі.

Причинами ожиріння є: надмірне споживання вуглеводів, низька фізична активність, спадковість, захворювання нервової і ендокринної систем. Внаслідок ожиріння можуть виникати такі ускладнення і захворювання: підвищення артеріального тиску, захворювання серцево-судинної системи, цукровий діабет [3].

Отже , раціональне харчування важливо для молоді. Воно сприяє збереженню здоров'я, покращення імунітету, активізації фізичної та розумової працездатності, сприяє уникненню хронічних захворювань.

Список використаних джерел

1. Що таке вітаміни? – Режим доступу: <https://delta-med.com.ua/shho-take-vitaminy>
2. Принципи сучасного раціонального харчування – Режим доступу: <https://www.bsmu.edu.ua/blog/2090-zdorove-harchuvanja/>
3. Жири чи вуглеводи: без чого легше схуднути – Режим доступу: https://www.bbc.com/ukrainian/health/2015/08/150816_fat_carbs_diet_yg